

Oslo, 11. mars 2019

Referanser:

Arkivsak: 19/00826-1

Saksdokumenter:

KR 29.1/19 Dokumenter saksutredning Tjeldsund kronologisk

KR 29.2/19 Dokumenter saksutredning Halså fra Møre kronologisk

KR 29.3/19 Dokumenter saksutredning Halså fra Nidaros kronologisk

KR 29.4/19 Dokumenter saksutredning Hornindal fra Bjørgvin kronologisk

KR 29.5/19 Dokumenter saksutredning Hornindal fra Møre kronologisk

Bispedømmetilknytning for de kirkelige fellestrådene Heim, Tjeldsund og Volda i forbindelse med kommunesammenslåing

Sammendrag

Som del av kommunereformen skjer det mange kommunesammenslåinger samt noen grensereguleringer gjeldende fra og med 1. januar 2020. Fire slike sammenslåinger/reguleringer skjer på tvers av bispedømmegrensar, noe som fører til at bispedømmegrensene må justeres slik at hver av de nye kommunene med tilhørende kirkelig fellestråd blir liggende i ett bispedømme. Nye Asker kommune er allerede ferdigbehandlet, jf. sak KR 63/17. De tre nye kommunene som det gjenstår å behandle, er nye Heim kommune, nye Tjeldsund kommune og nye Volda kommune.

Bispedømmegrensar og fylkesgrensar har vært sammenfallende i de tre områder som nå skal behandles. Stortinget har fattet vedtak om hvilket fylke hver av de tre aktuelle kommunene skal tilhøre. Med unntak av grensene rundt Oslo bispedømme er Den norske kirkes bispedømmegrensar lagt sammenfallende med fylkesgrensar. Kirkerådet anser det som hensiktsmessig å videreføre dette med mindre det er tungtveiende grunner til noe annet. I de utredningsprosesser som har vært gjennomført i regi av bispedømmerådene, har det ikke fremkommet slike tungtveiende grunner. Kirkerådet innstiller derfor på at bispedømmegrensene skal følge de nye fylkesgrensene.

Forslag til vedtak

Kirkerådet viser til de gjennomførte høringer i de berørte bispedømmer og vedtak fattet i de berørte bispedømmeråd. På denne bakgrunn vil Kirkerådet fremme forslag til departementet om at bispedømmegrensene fremdeles skal følge fylkesgrensene i de tre aktuelle områdene. Dette vil medføre følgende justeringer:

- 1) I forbindelse med etableringen av nye Heim kommune justeres bispedømmegrensen slik at den nye kommunen blir en del av Nidaros bispedømme.
- 2) I forbindelse med sammenslåing av Skånland kommune og Tjeldsund kommune justeres bispedømmegrensen slik at den nye kommunen blir en del av Nord-Hålogaland bispedømme.
- 3) I forbindelse med sammenslåing av Hornindal kommune og Volda kommune justeres bispedømmegrensen slik at den nye kommunen blir en del av Møre bispedømme.

Saksorientering

Bakgrunn

Stortingets vedtak om kommunesammenslåing

Stortinget behandlet 8. juni 2017 kommunereformen.

Vedtak 818 fra denne behandlingen lyder som følger:

Volda kommune og Hornindal kommune slås sammen fra 1. januar 2020. Fylkesgrensen mellom Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane justeres slik at den nye kommunen blir en del av Møre og Romsdal fylke.

Vedtak 819 lyder som følger:

Snillfjord kommune blir delt i tre deler, og hver del blir lagt til andre kommuner. Hemne kommune, del av Snillfjord kommune (Vennastranda) og Halså kommune slås sammen fra 1. januar 2020. (...) Fylkesgrensen mellom Trøndelag og Møre og Romsdal justeres slik at den nye kommunen hvor Halså inngår, blir en del av Trøndelag fylke.

Vedtak 820 lyder som følger:

Skånland kommune og Tjeldsund kommune slås sammen fra 1. januar 2020. Fylkesgrensen mellom Troms og Nordland justeres slik at den nye kommunen blir en del av Troms fylke.

Felles for alle disse tre nye kommunekonstruksjonene er at de har områder som i dag er fordelt på to bispedømmer. Nye Volda kommune vil bestå av områder som ligger både i Bjørgvin bispedømme og Møre bispedømme. Nye Heim kommune vil bestå av områder som ligger både i Møre bispedømme og Nidaros bispedømme. Nye Tjeldsund kommune vil bestå av områder som ligger både i Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømme. Stortingets vedtak om kommunesammenslåing forutsetter at det også gjøres endringer i bispedømmegrensene slik at ingen kommuner blir delt på to bispedømmer.

Departementets delegering av oppgaver

I brev av 27. juni 2017 fra departementet til Kirkerådet og bispedømmerådene ble det fastsatt nye bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling. Brevets punkt 3 omhandler endringer i den kirkelige inndelingen som berører flere bispedømmer. Der står det blant annet:

Flere slike endringer er aktuelle i forbindelse med kommunene som slås sammen fra 1. januar 2020. Etersom det skal være et kirkelig fellesråd i hver kommune, kan det være behov for å justere bispedømmegrensen når fylkesgrensen blir endret. Kirkerådet vil ta et overordnet ansvar for å koordinere og legge til rette for beslutningsgrunnlaget i disse sakene. Formelt vedtak i disse sakene treffes av departementet, etter at saken er ferdig forberedt av Kirkerådet.

Saksgang i de berørte bispedømmene

Nye Heim kommune

Møre bispedømmeråd gjennomførte en høring fra 5. desember 2018 til 18. januar 2019. Det kom inn to høringssvar, og begge høringsinstanser sluttet seg til at

bispedømmegrensen skulle sammenfalle med fylkesgrensen. Møre bispedømmeråd behandlet saken 8. februar 2019. Det ble da fattet følgende vedtak:

- 1) Møre bispedømmeråd svarer ja på spørsmålet om at bispedømmet si grense skal følge regiongrensa mellom Møre og Trøndelag.
- 2) Møre bispedømmeråd svarer ja på spørsmålet om tilsvarende endring av prostigrensa for Indre Nordmøre prosti.

Sjølv om endring ikkje blir gjennomført med verknad før 1. jan 2020, vedtar bispedømmerådet at kyrkjevalet 2019 blir gjennomført som om endring alt har skjedd.

Nidaros bispedømmeråd gjennomførte en høring fra 14. september 2018 til 26. oktober 2018. Dette var en felles høring for flere endringer av bispedømme- og prostigrenser i Nidaros bispedømme. Det kom inn 13 høringssvar. Ingen høringssvar gikk mot at nye Heim kommune skulle legges til Nidaros bispedømme. Nidaros bispedømmeråd behandlet saken i 14. november 2018. Det ble da fattet følgende vedtak:

Nidaros bispedømmeråd takker alle høringssvarene for svarene. Nidaros bispedømmeråd slutter seg til stiftsdirektørens konklusjoner på bakgrunn av innkomne høringssvar og tilråd.

1. Grensen for Nidaros bispedømme reguleres slik at den stemmer overens med den nye regiongrensen.
2. Grensen for Orkdal prosti reguleres slik at Rindal og nåværende Halså kommune/hele nye Heim kommune, blir en del av Orkdal prosti.
3. De nye grensene for Nidaros bispedømme og Orkdal prosti gjøres gjeldende fra 01.01.2020, eventuelt fra 01.01.2019 for Rindals vedkommende.

Nye Tjeldsund kommune

Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland gjennomførte en felles høring fra 18. september til 30. oktober 2018. Det kom inn seks høringssvar, og alle høringssvar sluttet seg til forslaget om at bispedømmegrensen skulle sammenfalle med ny fylkesgrense.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd behandlet saken 13. november 2018. Det ble da fattet følgende vedtak:

Sør-Hålogaland bispedømmeråd anbefaler at grensen mellom Sør-Hålogaland bispedømme og Nord-Hålogaland bispedømme justeres slik at den fra 1.1.2020 er sammenfallende med fylkesgrensen mellom Nordland og tilstøtende fylke i nord.

For den kirkelige inndelingen innebærer dette at Tjeldsund sokn blir overført fra Sør-Hålogaland bispedømme til Nord-Hålogaland bispedømme fra samme dato.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd behandlet saken 19.-20. november 2018. Det ble da fattet følgende vedtak:

Nord-Hålogaland bispedømmeråd anbefaler at grensen mellom Nord-Hålogaland bispedømme og Sør-Hålogaland bispedømme justeres slik at den fra 01.01.2020 er sammenfallende med fylkesgrensen mellom nye Tjeldsund

kommune i nye Troms-Finnmark fylke og Lødingen, Ballangen og Evenes kommuner i Nordland fylke.

For den kirkelige inndelingen innebærer dette at Tjeldsund sokn blir overført fra Sør-Hålogaland bispedømme til Nord-Hålogaland bispedømme fra samme dato.

Nye Volda kommune

Bjergvin bispedømmeråd gjennomførte en høring fra 14. desember 2018 til 1. februar 2019. Det kom inn seks høringssvar, og alle høringssvarene sluttet seg til at ny bispedømmegrense skulle sammenfalle med ny fylkesgrense. Bjergvin bispedømmeråd behandlet saken 19. februar 2019. Det ble da fattet følgende vedtak:

Bjergvin bispedømme går inn for at grensa mellom Bjergvin og Møre bispedømme følger den nye fylkesgrensa mellom Vestland fylke og Møre fylke slik at Hornindal sokn vert ein del av Møre bispedømme. Ein går inn for at prostigrensa vert endra tilsvarende slik at Hornindal sokn går frå å tilhøyra Nordfjord prosti i Bjergvin til Søre Sunnmøre prosti i Møre.

Møre bispedømmeråd gjennomførte en høring fra 5. desember 2018 til 18. januar 2019. Det kom inn fem høringssvar. Alle høringssvarene sluttet seg til at bispedømmegrensen skulle sammenfalle med ny fylkesgrense. Møre bispedømmeråd behandlet saken 8. februar 2019. Det ble da fattet følgende vedtak:

- 1) Møre bispedømmeråd svarar ja på spørsmålet om at bispedømmet si grense skal følgje regiongrensa mellom Møre og Vestland.
- 2) Møre bispedømmeråd svarar ja på spørsmålet om tilsvarende endring av prostigrensa for Søre Sunnmøre prosti.
- 3) Møre bispedømmeråd legg til grunn for overføring av Hornindal sokn til Volda Fellesråd at Kyrkjerådet overfører av presteressursar til Volda tilsvarende dei presteressursar i som i dag ligg til Hornindal sokn

Sjølv om endring ikkje blir gjennomført med verknad før 1. jan 2020, vedtar bispedømmerådet at gjennomføring av kyrkjevalet 2019 blir gjennomført som om endring alt har skjedd

Kirkerådets vurderinger

Med unntak av deler av grensen rundt Oslo bispedømme er Den norske kirkes bispedømmegrenser lagt slik at de sammenfaller med fylkesgrenser. Kirkerådet har som utgangspunkt at dette skal videreføres. I den saksbehandling som har vært gjennomført i de berørte bispedømmer, har det ikke fremkommet argumenter for at det i de tre aktuelle områdene skal avvikes fra hovedregelen. Kirkerådet vil derfor innstille på at bispedømmegrensene i de tre aktuelle områdene justeres tilsvarende som fylkesgrensene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke gjort egne analyser av de økonomiske og administrative konsekvensene knyttet til de omtalte justeringer av bispedømmegrensene, men Kirkerådet antar at en justering av grensene tilsvarende justeringen som gjøres av fylkesgrensene, vil ha mindre økonomiske og administrative konsekvenser enn det motsatte. I alle de tre justeringene er det den minste delen av den nye kommunen som er foreslått overført til nytt bispedømme. Det antas at sammenfall i grenser forenkler kirkens

samarbeidet med andre aktører i samfunnet. Det må også nevnes at det til statistikk- og analyseformål er forenklende når hele fylker tilhører ett bispedømme.